

Verslag Workshop 3: Economische vitaliteit

Door prof. dr. Frank van Oort

Op uitnodiging van Kennisinstituut Stedelijke Samenleving heeft prof. dr. Frank van Oort, gespecialiseerd op het terrein van regionaal-economische dynamiek en locatiebeleid, een workshop gegeven met als thema de economische vitaliteit van regio's. Bij de workshop was een gevarieerd publiek aanwezig, waarvan een overgroot deel werd vertegenwoordigd door gemeente en provincie.

Frank van Oort startte de workshop met het inzoomen op de concurrentiepositie van de regio ten opzichte van vooral regio's van over de grens. Door de vraag te stellen wie concurreert naar dezelfde plekken, wordt duidelijk welke regio een concurrent is. Voor Twente gaat het bijvoorbeeld om de regio's Stockholm en Milaan. Dat leidde tot opmerkingen vanuit het publiek in hoeverre Twente zich qua grootte kan meten met deze grootmachten.

Als regio is het essentieel om je concurrenten te kennen. Wat karakteriseert hen? Door middel van het uitvoeren van een benchmark kan de concurrentiepositie volgens Frank van Oort kwantitatief worden gemeten. Zaak is de juiste factoren te bepalen die deze concurrentiepositie bepaald. Enkele factoren zijn private kennis, de omvang van de agglomeratie, connectiviteit (verbindingen weg, lucht en via internet) en de concentratie van technologische industrie. Door essentiële data te verzamelen voor alle regio's worden de posities bepaald en per sector te bekeken. Dit wordt in de verschillende slides weergegeven.

Het publiek stelt enkele vragen. Is een dergelijk onderzoek ook op wereldschaal uit te voeren? Frank van Oort antwoordt dat het enkele jaren heeft gekost om het op Europees niveau uit te voeren.

Vanuit bestuurlijk oogpunt rijst de vraag welke oorzaken grondslag zijn aan het feit dat de ene regio beter presteert dan de andere.

Tijdens het tweede deel van de workshop wordt ingegaan op het begrip 'menselijk kapitaal', bestaand uit de som van opleidingen, ervaringen en vaardigheden binnen een regio. Frank van Oort snijdt de latente kansen van menselijk kapitaal aan en merkt op dat sectoren clusters vormen doordat ze raakvlakken hebben met elkaar. Ze vormen een eenheid en binnen het cluster is de mobiliteit van menselijk kapitaal groter dan tussen sectoren die verder van elkaar af staan. Ook is het goed mogelijk dat een sector geïsoleerd raakt, doordat die geen raakvlakken meer heeft met andere sectoren.

Frank van Oort heeft door uitvoerig onderzoek in de Noordvleugel van de Randstad in kaart gebracht in hoeverre bedrijfstakken geïsoleerd zijn. De deelnemers stellen vast dat bijvoorbeeld banken en ziekenhuizen erg dicht bij elkaar staan. Dat heeft volgens Frank van Oort te maken heeft met de toplaag waar naar gekeken wordt. Het bankwezen is niet geïsoleerd en bij een eventueel "omvallen"

kan het personeel terecht in de bedrijfstakken van bijvoorbeeld bedrijfskundig advies, accountancy en verzekeringen. De biotechnologie is daarentegen een voorbeeld van een sterk geïsoleerde bedrijfstak.

Frank van Oort sluit de workshop af met enkele stellingen. Conclusies die kunnen worden getrokken uit de verzamelde en geanalyseerde data. Voorbeelden zijn:

- Nederlandse steden en regio's zijn te klein om internationaal te kunnen concurreren.
- Arbeidsmobiliteit is de belangrijkste aanjager van groei in clusters.
- Investeren in wonen of werken alleen is geen goede strategie bij krimp.